

Sygn. akt I ACa 139/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Janusz Leszek Dubij (spr.)
Sędziowie	:	SA Irena Ejsmont - Wiszowata SA Elżbieta Bieńkowska
Protokolant	:	Sylwia Radek - Łuksza

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. D. i H. D.**

przeciwko **P. B. U. K. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach

z dnia 4 grudnia 2012 r. sygn. akt I C 698/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powodów 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

H. D. i R. D. wnieśli o zasądzenie od P. B. U. K. w W. po 50.000 zł na rzecz każdego z nich, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku z tragiczną śmiercią ich syna. Jako podstawę prawną żądania powodowie wskazali art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Nie kwestionując swojej legitymacji biernej wskazał, że art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. nie może być podstawą jego odpowiedzialności za skutki wypadku, w wyniku którego śmierć poniósł syn powodów. Wypadek ten miał bowiem miejsce przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c., zaś wskazana przez

powodów podstawa prawna może uzasadniać przyznanie zadośćuczynienia jedynie osobie, której dobra osobiste zostały bezpośrednio naruszone bezprawnym działaniem sprawcy.

Wyrokiem z 4 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach zasądził od pozwanego na rzecz powodów po 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie (w części dotyczącej odsetek) powództwo zostało oddalone.

Sąd I instancji ustalił, że 10 marca 2002 r., w A., doszło do wypadku komunikacyjnego, który spowodował D. A. kierujący samochodem osobowym marki M. nr rej. (...). W wyniku tego wypadku śmierć poniósł 22-letni M. D., będący najmłodszym dzieckiem powodów. Śmierć M. D. miała dla jego rodziców charakter nagły i niespodziewany. Zachwiała podstawami ich funkcjonowania, zburzyła dotychczasowy rytm życia i spowodowała konieczność stawienia czoła problemom, które dotychczas były im zupełnie obce. Wstrząs wywołany śmiercią syna był na tyle silny, że powodowie nie byli w stanie normalnie funkcjonować. Stali się apatyczni, zrezygnowani i pozbawieni energii do jakichkolwiek działań. Wystąpiły u nich objawy stresu pourazowego, a przez długi czas utrzymywał się stan depresji reaktywnej. Do tej pory nie zdołali pogodzić się ze śmiercią syna i ciągle go wspominają wyrażając nadzieję, że do nich powróci.

W dniu 21 sierpnia 2012 r. otrzymali od pozwanego zadośćuczynienie w wysokości po 20.000 zł.

W oparciu o poczynione ustalenia faktyczne Sąd zważył, że żądanie powodów znajduje oparcie we wskazanej przez nich podstawie prawnej. Sąd wskazał przy tym na ugruntowane w orzecznictwie stanowisko, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje, na mocy art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c., roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

Uwzględniając powództwo również co do wysokości Sąd zważył, że między zmarłym i jego rodzicami istniały silne i trwałe więzi emocjonalne oraz że tragiczna śmierć syna była powodem znacznych i długotrwałych cierpień powodów.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zarzucając naruszenie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, będące wynikiem uznania, że ochronie na podstawie tej regulacji podlegają dobra osobiste osób bliskich zmarłego poszkodowanego.

Z uwagi na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie była zasadna.

Regulacja art. 448 k.c., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 23 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 114, poz. 542), była źródłem wątpliwości, czy na jej podstawie można dochodzić zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną śmiercią osoby bliskiej. W kodeksie cywilnym nie było bowiem jeszcze odpowiednika art. 166 kodeksu zobowiązań, przewidującego możliwość przyznania najbliższym członkom rodziny zmarłego stosownej sumy pieniężnej jako zadośćuczynienia za doznaną przez nich krzywdę moralną. Ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731), która weszła w życie z dniem 3 sierpnia 2008 r., dodano do art. 446 k.c. paragraf 4 stanowiący, że sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Po tej zmianie pojawiło się pytanie, czy znowelizowany art. 448 k.c. może stanowić podstawę do przyznania osobom najbliższym zmarłego zadośćuczynienia za krzywdę, wyrządzoną przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c. Na tak postawione pytanie należy udzielić odpowiedzi pozytywnej.

Obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowane jest jednolite stanowisko, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może uzasadniać przyznanie członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (por. uchwały Sądu Najwyższego: z 22 października 2010 r., III CZP 76/10, OSNC-ZD 2011, z. B, poz. 42; z 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10; z 20 grudnia 2012 r., III CZP 93/12, M.Prawn. 2013/2/58 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09,

OSNC-ZD 2010, z. C, poz. 91; z 25 maja 2011, II CSK 537/10, niepubl.; z 11 maja 2011 r., I CSK 621/10 i z 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, niepubl.). Zapatrywanie to jest konsekwencją ugruntowanego poglądu, że śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego w postaci więzi emocjonalnej łączącej osoby bliskie. Nie każdą więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy. Taką jest niewątpliwie więź pomiędzy rodzicami i dziećmi. Nie ma w ocenie Sądu Apelacyjnego podstaw do odstąpienia w niniejszej sprawie od przedstawionej linii orzeczniczej.

W związku z tym, że skarżący nie kwestionował samej wysokości zadośćuczynienia, poczynienie powyższych rozważań było wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy i oddalenia apelacji (art. 385 k.p.c.).

O kosztach procesu za drugą instancję, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Na koszty powodów złożyło się wynagrodzenie ich pełnomocnika ustalone w kwocie minimalnej 2.700 zł – na podstawie z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).